DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 18 | Penktadienis-Friday | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207 | 25 cents

Gegužės - May 1, 1981

Savaitės įvykiai

Prez. Reagan numato iš dalies panaikinti javų pardavimą Sov. S-gai taip, kad, sutramdydama savo norus kištis į Lenkijos vidaus reikalus, Sov. S-ga galėtų pirkti daugiau javų.

JAV pasiūlė teikti Pakistanui ūkinę ir karinę pagalbą per ateinančius 5 metus. Per pirmuosius metus jam būtų suteikta 500 mil. dol. paramos. Pakistanas buvo atmetęs prez. Carter siūlytą paramą, nes ji buvusi per maža ir trumpalaikė.

Libane, nežiūrint daugelio pastangų pasiekti paliaubas, susišaudymai tarp krikščionių milicijos ir ją remiančio Izraelio su Sirijos kariais ir palestiniečiais iš Beiruto ir Zahle miestų pasiekė ir Sidon ir Tyre uostus.

Lenkijos komunistų partijos 750 delegatų konferencija pareikalavo didelių reformų partijoje: partijos galia turi spinduliuoti iš apačios į viršų, o ne atvirkščiai, kaip iki šiol buvo įprasta . Delegatai reikalavo teisės laisvai rinkti partijos pareigūnus, o ne juos skirti, didesnės spaudos laisvės ir kad partijos kongresas būtų transliuojamas per televiziją.

JAV numato pradėti parengiamuosius pasitarimus su Sov. S-ga dėl branduolinių ginklų sumažinimo Europoj, nes JAV sąjungininkai, sutikdami savo teritorijose išdėstyti naujas JAV raketas, yra išgavę iš JAV pažadą rimtai tartis su Sov. S-ga dėl jų sumažinimo.

R. Vokietijos komunistų partijos kongresas partijos gen. sekretorium vėl perrinko tas pareigas ėjusį Erich Honecker.

Lenkijos vyriausybė sutiko, kad jos privatūs ūkininkai gali burtis į nepriklausomą ūkininkų uniją, pasivadinusia taip pat Solidarumo vardu.

Sov. S-gos prez. Brežnevas, susirūpinęs dėl JAV sėkmingai į erdves išmesto erdvėlaivio ir jo grįžimo į žemę, pareiškė esąs pasiruošęs pradėti pasitarimus kariniam veiksmam erdvėj uždrausti.

JAV karo laivynas yra pajėgiausias Indijos vandenyne, kur jis yra pasirengęs sustabdyti Sov. S-gos žygius įsistiprinti Afrikoj ir Azijoj. Jos ten turi sutraukusios 32 kovos ir pagalbinius laivus, o Sov. S-ga — tik 21.

JAV yra galutinai nusistačiusios parduoti Saudi Arabijai 5 elektroninės žvalgybos lėktuvus ir aprūpinti jos jau turimus karo lėktuvus papildomais kuro bakais ir oro tanklaiviu.

Saudi Arabijos aliejaus ministeris šeikas Ahmed Zaki Yamani pareiškė, kad Saudi Arabija nesumažins aliejaus gamybos ir nekels kainų tol, kol kitos aliejų gaminančios valstybės sutiks žymiai sumažinti aliejaus kainas.

JAV karo laivynas sutiko atlyginti Japonijai paskandinto Japonijos prekinio laivo nuostolius.

Spėjama, kad Jugoslavijos Kosovo provincijos albanai sudegino ortodoksų patriarchato būstinę Pec mieste su daugybe meninės vertės ikonų ir knygų.

Okupuotoj Lietuvoj saugumas sulaikė Helsinkio grupės narius Mečislovą Jurevičių ir Vytautą Vaičiūną. Juos apkaltino Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platinimu.

Valst. sekr. Haig pareiškė, kad rūpinimasis žmogaus teisėm sudaro neatskiriamą JAV užsienio politikos dalį.

JAV planuoja dalį V. Vokietijoj laikomos savo kariuomenės įkurdinti arčiau R. Vokiettijos ir Čekoslovakijos sienų.

TIKINČIŲJŲ TEISĖM GINTI KATALIKŲ KOMITETO DOKUMENTAI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 46

TIKINČIŲJŲ TEISĖMS GINTI KATALIKŲ KOMITETAS

Dokumentas Nr. 36 (1980.X. 20) — Pranešama, kad į TTG Katalikų komitetą įsijungė trys nauji nariai:

Kun. Leonas Kalinauskas, ind. 235036, Kėdainių rau., Josvainiai, Šušvės g. 16.

Kun. Algimantas Keina, ind. 234645, Varėnos raj., Valkininkai.

Kun. Vaclovas Stakėnas, ind. 234584, Alytaus raj. Kriokialaukis.

1981 metams TTG Katalikų Komiteto sekretoriumi išrinktas kun. Jonas Kauneckas.

-o-

Dokumentas Nr. 37 (1980.X. 20) — Pareiškime Lietuvos KP CK antrajam Sekretoriui Dybenkai rašoma: "Kaip matosi iš Eduardo Bulacho autobiografijos, jis savo gyvenime yra daug iškentėjęs neužtarnautų pažeminimų ir ujimo; viso to priežastimi buvo tik jo religiniai įsitikinimai". Toliau prašoma leisti jam emigruoti į JAV.

-o-

Dokumentas Nr. 38 (1980.XI.1)

Lietuvos TSR Prokurorui

1975 m. Kaune, prie Aleksoto kelto, einant į bažnyčią buvo užpulta ir peiliu nužudyta vienuolė seselė, uoli vaikų katechetė Stanislava Lušaitė. Atgavus sąmonę ligoninėje, ji papasakojo, kad ją užpuolęs pagyvenęs vyras pilku ploščiumi ir keliais peilio smūgiais ją mirtinai sužeidęs. Prieš mirtį seselė, turėdama pilną sąmonę, žudikui dovanojo. Palaidota Viduklės kapinėse.

1978 m. kovo 10 d. naktį banditai užpuolė Šiluvos kleboną kun. Vaclovą Grauslį ir peiliu sužeidė; laimė, kad pabėgo, tačiau ligoninės neišvengė. Vienas užpuolikas vilkėjo milicininko uniforma. Kalbama, kad nusikaltėliai pagauti, bet teismui neperduoti.

1980 m. balandžio 28 d. 7:30 val. buvo užpultas ir smarkiai sumuštas Karmėlavos klebonas kun. Benediktas Povilanskis. Tuo metu jis pernešė Švč. Sakramentą iš sakristijos saugyklos į didįjį altorių. Nusikaltėliai nesurasti, o gal būt rimtai ir neieškota.

Paskutiniųjų mėnesių įvykiai ir vėl giliai sukrėtė tikinčiąją Lietuvos visuomenę.

Š m. rugsėjo 12-13 d. naktį nežinomi piktadariai įsiveržė į Kulautuvos klebono ir Kauno arkivyskupijos kanclerio kun. Antano Bitvinsko butą ir, žiauriai primušę, paliko jį vos gyvą. Kunigui teko atsigulti į ligoninę. Nusikaltėliai nesurasti.

Š. m. spalio pradžioje kažkokie nusikaltėliai neišaiškintomis priemonėmis sunkiai apdegino Šlavantų kleboną kun. Juozą Zdebskį. Kauno Klinikinės ligoninės gydytojai nustatė III laipsnio nudegimą. Gydant pasirodė, kad tai II-III laipsnio nudegimas. Reikia pastebėti, kad tiek nusikaltimo metu, tiek po jo kun. J. Zdebskį įkyriai sėlė motorizuoti asmenys. Kartu su kun. Juozu Zdebskiu silpnesniame laipsnyje buvo apdegintas ir inž. Vytautas Vaičiūnas.

Spalio 10-11 d. naktį piktadariai užpuolė savo buto miegantį Luokės kleboną kun. Leoną Šapoką. Po 4-5 valandų sadistiško kankinimo rado kleboną ant grindų negyvą. Reikia priminti, kad š.m. "Tiesoje" buvo patalpinti net du straipsniai prieš nužudytąjį kunigą, nors tarybinis teismas buvo išsprendęs bylą kunigo naudai.

Spalio 18 d. naktį plėšikai užpuolė Griškabūdžio kleboną kun. Vytautą Užkuraitį: keliais dūriai sužeidė ir sudaužė galvą. Kunigas gydosi Šakių ligoninėje, o nusikaltėliai ieško naujų aukų.

Šiandien Lietuvos tikintieji pagrįstai klausia: kas yra tie sužvėrėję nusikaltėliai ir kuris kunigas bus sekančia jų auka? Kuo

(nukelta į 2 psl.)

Bostono lietuvių šokių sambūrio studentai šokėjai, kurie gegužės 31 dalyvaus Amerikos tautinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventėje Hartforde.

SOVIETŲ KORESPONDENTAS IEŠKO MUILO

Maskvos savaitraštis Literaturnaja Gazeta, norėdamas ištirti sovietų vartotojo kasdieninį gyvenimą, pasiuntė savo korespondentą Vil Dorofejev į 735 mylias į pietus nuo Maskvos esantį Krasnodar miestą, garsėjusį savo muilo fabriku.

Aerodrome korespondentas stebėjosi, kodėl kiekvienas lėktuvo keleivis su savim nešė krepšius muilo, skutimosi kremo ir plaukam plauti skysčių. Slankiodamas miesto gatvėm, jis užsuko į krautuvę skutimosi kremo nusipirkti, bet pardavėja atsakė, kad tokios prekės ji neturinti, ir pasiūlė nusiskusti kirpykloj. Pasiteiravus apie muilą, jam buvo atsakyta, kad jo ieškoti reikia už 65 mylių esančiam Novorosiisk mieste, bet ir ten jis pavėlavo — muilas buvęs išpirktas. Ten jis galėjo nusipirkti tik automobiliam plauti miltelių. Grįžęs į Krasnodar, korespondentas dar nusipirko brangių kvepalų ir vaikišką dantų šepetėlį.

Kelias dienas nesiprausęs ir nusiminęs, jis užsuko į miesto juodąją rinką, kur visko buvo pakankamai, tik reikėjo brangiau mokėti. Pasirodo, kad garsaus muilo fabriko darbininkai fabriko sienoj buvo išgriovę skylę, per kurią klijentam pardavinėdavo fabriko gaminius dėžėm po $7.50 už dėžę, ir niekas neįstengė jų prekybos patikrinti. Net ir korespondentui pavyko iš fabriko išeiti netikrintam, nors jo kišenės pūpsojo nuo fabriko gaminių.

IŠKYLA DIDŽIOJO VAIRININKO KLAIDOS

Kinijos ilgojo žygio bendrakeleivis išlaisvinimo armijos štabo viršininkas Huang Kecheng įšdrįsdavo Mao Zedong nurodyti kai kurias klaidas ir jo veiksmus kritikuoti. Už tai jis buvo pašalintas iš turėtos vietos, bet, Mao mirus, jis vėl buvo paskirtas partijos drausmės centrinės inspekcijos komiteto viršininku ir lapkričio mėn. pasakė visų laikraščių pakartotą kalbą, kur jis teigia, kad Mao amžiaus pabaigoj Mao buvęs nekantrus ir tuoj pat laukęs rezultatų, o su jam priešta nujančiais jis elgęsis kaip su priešais. Didysis vairininkas amžiaus pabaigoj liovėsi buvęs protingas ir neteko ryšių su kasdieniniu masių gyvenimu. Bet ne jis vienas buvęs kaltas — buvę kalti ir jo padėjėjai. Tačiau nežiūrint šitų klaidų, Mao mintys ir toliau pasiliks vadovaujančiu švyturiu ateinančiom kartom.

Šia kalba turbūt siekiama patirti masių nusistatymą Mao atžvilgiu: jei minios pritars Mao klaidų nurodymui, tai tų klaidų bus atrasta ir daugiau, o, jei ne, teks ir toliau Mao garbinti.

VYTIS PASIEKĖ VAKARUS

Lietuvoje 1979 pradėtas leisti pogrindinis *Vytis* pagaliau pasiekė Vakarus. Penktojo žurnalo numerio (1980 m. liepa — rugpiūtis) vyr. redaktoriumi nurodomas Vladas Šakalys, kurį *Vyčio* redakcija sveikina "sėkmingai perėjus 'geležinę uždangą' — TSRS sieną — ir linki toliau kilniai dirbti lietuvių Tautos labui".

Pirmame *Vyčio* straipsnyje, "Laisvė ateina iš Vakarų", rašoma, kad dabartinė politinė įvykių banga artina momentą, kada "laikinai atidėta" Lietuvos nepriklausomybės byla bus atgaivinta. Prie jos atgimimo daug prisidėjo Lietuvos rezistencija ir laisvajame pasaulyje gyvenantys lietuviai, kurie "vadovaujami Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir kitų organizacijų, neleido Lietuvos klausimo pamiršti". Dalis straipsnio parafrazuota iš pokario laikraščio "Partizanas", kuris buvo paminėtas *Vyčio* pirmame numeryje.

Vytyje skelbiamos ištraukos iš šiuo metu Įsručio (Černiakhovskio) psichiatrinėje ligoninėje kalinamo dr. Algirdo Statkevičiaus knygos "Visuomenės gyvenimo abėcėlė arba bendražmogiškumo manifestas". Anot autoriaus, "šiandien ultrafašistinė Rusijos imperija labiau bijo plunksnos, negu šautuvo". Paskelbtas ir Statkevičiaus pareiškimas, rašytas pernai rugpiūčio 12 LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininkui Barkauskui. Statkevičius nurodo, kad jis buvo teistas už akių ir net dabar nežino, kuo jis specifiniai kaltinamas; jis reikalauja, kad už jo ir Lietuvos Helsinkio grupės šmeižimą teisminėn atsakomybėn būtų patraukti jį teisęs teisėjas, eilė KGB darbuotojų ir psichiatrai. Jis taip pat prašo, kad, remiantis gautu iškvietimu, jam būtų leista išvykti į JAV-es pas seserį.

Kitame straipsnyje palyginama sovietinė ir pogrindžio spauda Lietuvoje. Spausdinami šiuo metu kalinamo estų patrioto Marto Niklaus įspūdžiai "Vilnius ir vilniečiai disidento akimis". Savo pareiškime Lietuvos saugumo ir valdžios organams **Danutė Keršiūtė** aprašo, kaip 1980 birželio 24 KGB ją tardė dėl per kratą paimtų poeto Oskaro Milašiaus kūrinių. Tardymo metu iš jos buvo tyčiojamasi ir, galiausiai, ji buvo sumušta.

Viktoro Petkaus bylai didelės reikšmės turi *Vytyje* paskelbtas 22-mečio **Regimanto Paulionio** pareiškimas LKP CK antrajam sekretoriui N.K. Dybenko ir KGB pirmininkui generolui J. Petkevičiui. Jis aprašo, kaip KGB šantažo būdu privertė jį šnipinėti Petkų, o vėliau melagingai liudyti Petkaus byloje. Petkaus teisme Paulionis savo suklastotų parodymų atsisakė, Ur tai jis prarado darbą ir yra KGB persekiojamas. "Pareiškiu, jog nutraukiu visus ryšius su KGB organais, atsisakau visų savo raštų, dar kartą atsisakau parodymų prieš Viktorą Petkų, kurie buvo KGB fabrikacija, pasinaudojus mano silpnumu ir bailumu", užbaigia savo pareiškimą Regimantas Paulionis.

"Kronikos" skyrelyje spausdinama vertingos biografinės medžiagos apie Lietuvoje persekiojamus patriotus **Petrą Lukoševičių, Gintautą Iešmantą, Voldemarą Karaliūną, Julių Sasnauską, Vytautą Abrutį** ir **Liutavarą Kazakevičių.**

(Elta)

-o-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pastangomis ir lėšomis perspausdintas ofsetiniu būdu *Vyčio* 5-tas numeris taip, kaip jis buvo gautas Vakaruose, pataisant techniškai tik tas vietas, kur sunku ar neįmanoma įskaityti tekstą. Planuojama juos leisti ir toliau šiais bei ateinančiais metais, kai tik jie pasieks mus.

Vieno leidinio auka, apmokanti perspausdinimo ir pašto išlaidas, yra 4 dol. Prenumerata už 6 leidinius šiais ir kitais metais — 20 dol. auka. Laukiama ir aukų, kurios labiau paremtų Lietuvos pogrindžio spaudos platinimą ir tuo pačiu visų pasaulio lietuvių bendrą kovą už Lietuvos laisvę.

Visos aukos gali būti nurašomos nuo federalinių mokesčių (Internal Revenue Service No. CHI-EO 1981140).

Čekius ar "Money Order" rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti Pasaulio Lietuvių Bendruomenei šiuo adresu: Lithuanian World Community, 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois 60636 U.S.A.

— PLB

JUGOSLAVIJOS VARGAI SU ETNIKAIS

Neseniai Jugoslavijos Kosovo provincijoj buvo kilusios didelės riaušės, per kurias ten daugumą sudarą albanai reikalavo sukurti nepriklausomą provinciją. Ši provincija iki 17 a. buvo gyvenama serbų, bet jie, spaudžiami turkų, pasitraukė į šiaurę, o į jų vietą atkeliavo albanų klajoklių gentys. Didžiosiom pasaulio valstybėm 1913 sukūrus nepriklausomą Albaniją, Kosovo provincija į ją nebuvo įjungta, bet albanai šito niekada neužmiršo. Įsigalėjus Jugoslavijoj Tito, Kosovo provincijos albanai buvo masiškai žudomi už karo metu bendradarbiavimą su Italija, kuriai Hitleris buvo pavedęs valdyti tą provinciją. Albanai skundžiasi, kad Jugoslavija nesirūpina ir jų ūkine gerove.

V. Vokietijoj dėl bado streiko kalėjime mirė ten laikytas teroristinės Raudonosios armijos grupės narys Sigurd Friedrich Debus. Todėl įvairiuose V. Vokietijos miestuose buvo išspro gdinta bombų, o V. Berlyne, Hanover, Kiel ir Graefelfing R. katalikų katedrose negalėjo įvykti Kristaus prisikėlimo apeigos.

Prez. Reagan suteikė besąlyginę amnestiją FBI aukštiem pareigūnam W. Mark Felt ir Edward S. Miller, kurie buvo teismo rasti kalti už bandymą pažeisti piliečių konstitucines teises, leidžiant FBI agentams įsilaužti į teroristinės Weather Underground grupės narių giminių ar draugų butus 1971 ir 1972 m.

Sov. S-gos ir Afganistano saugumo agentai pagrobė Afganistano sostinėj Kabule į JAV ambasadą bandantį patekti rusą.

Beveik 30 proc. JAV vidurinių mokyklų mokinių yra pasiryžę vengti karinės ar civilinės tarnybos, jei vyriausybė baydytų tokias prievoles padaryti privalomas.

Sovietų saugumo organai areštavo Ukrainos Helsinkio grupės narį advokatą Ivan Kandyla.

Vakarus pasiekė slaptai iš Sov. S-gos išgabenta vaizdajuostė apie ištrėmime gyvenantį mokslininką Andrei Sacharovą. Jis skundžiasi visiška izoliacija, jo dienoraščių ir mokslinių straipsnių konfiskavimu ir didelėm KGB pastangom išjungti jį iš mokslinio gyvenimo.

Prez. Reagan pradėjo ruošti kiek skirtingą JAV karinę strategiją, pagal kurią JAV karinės pajėgos turėtų būti paruoštos ir ilgiau trunkančiam galimam kariniam susiki.timui su Sov. S-ga.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Mirė dar vienas tautos šigama.** Kovo 27 Lietuvoje mirė dimisijos *generolas majoras Jonas Macijauskas*. Buvo gimęs 1900 Obelių miestelyje, Rokiškio apskrityje. 1919 bolševikams nepavykus užimti Lietuvos, J. Macijauskas vis dėlto pasiliko ištikimas jų tarnas ir knisosi po nepriklausomybės pamatais. Už tą veiklą buvo nuteistas kalėti. 1921 buvo iškeistas į Sov. Rusiją kalinamus lietuvius. Rusijoje J. Macijauskas įstojo į raudonąją armiją, baigė kavalerijos mokyklą ir politinę karo akademiją. Buvo tuojau paskirtas r. armijos pulko politiniu vadovu. Pirmosios bolševikų okupacijos metu, 1940-41, jis buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės likvidatorium (oficialiai vadinosi Lietuvos liaudies kariuomenės politiniu vadovu, turėjusiu Lietuvos kariuomenę įjungti į raudonąją armiją). Sovietų-vokiečių karo metu jis buvo vad. 16-osios lietuviškos divizijos politiniu viršininku. Už tas pareigas jam buvo suteiktas generolo majoro laipsnis. Ir antrojoje bolševikų okupacijoje J. Macijauskas kai kurį laiką buvo karinio komisariato politinio skyriaus viršininku ir ministrų tarybos patarėju. Apdovanotas dviem Lenino ordinais, spalio, revoliucijos ordinu ir daugybe visokių sovietinių medalių. J. Macijauskas nuėjo bolševikams tarnauti ne aplinkybių verčiamas, bet kaip tikras tautos išgama. Už lietuvių tautos reikalų išdavimą jis taip labai okupantų ir gerbiamas. Jo nekrologą pasirašė visas Liet. komunistų partijos politbiuras.

— Lietuvos komunistų yra **nepaprastai gerbiamas ir poetas Julius Janonis.** Tenykštėje spaudoje minima jo gimimo 85-erių metų sukaktis. J. Janonis buvo vidutinio talento poetas, savo visas kūrybines jėgas paaukojęs būsimai Rusijos revoliucijai. Jis naiviai romantiškai tikėjo, kad revoliucija atneš laimę žmonijai. Tačiau revoliucijos išvakarėse nusižudęs, jis nė nematė tikrojo bolševizmo veido. O lietuvių tautai J. Janonis nieko pozityvesnio nepaliko, nors dabartinių Lietuvos mokyklų programose jis ir smulkiai nagrinėjamas, garbinamas.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje platokai paminėta teatro **artistės Onos Kurmytės-Mazurkevičienės (1901-1952) 80-ties metų gimimo sukaktis.** Išskaičiuojami jos svarbiausieji vaidmenys: P. Vaičiūno "Nuodėmingo angelo" Dalia, Putino "Valdovo" Gerda, V. Krėvės "Šarūno" Eglė, H. Sudermano "Joninių" Marikė, H. Ibseno "Helgolando kovotojų" Jordis, F. Šilerio "Marijos Stiuart" Elzė, V. Šekspyro "Karaliaus Lyro" Gonerilė, M. Gorkio "Miesčionių" motina, J. Baltušio "Gieda gaideliai" Rūkienė. Savo personažus aktorė kūrė su temperamentu ir stipria intuicija.

— **Lietuvos teatruose maža lietuvių dramaturgų veikalų.** Verčiamasi daugiausia menkos vertės "tarybinių" rusų ar "broliškų tautų" dramaturgų kūriniais. Šiaulių dramos teatras inscenizavo čekų rašytojo Z. Pluharžo romaną "Paskutinis sustojimas". Režisavo Stasys Paska. Paguoda, kad Kauno dramos teatras pastatė žymaus švedų rašytojo A. Strindbergo tragikomediją "Kreditoriai". Režisavo Gytis Padegimas, vaidino D. Kazragytė, A. Masiulis ir kiti. Vilniaus universiteto kiemo teatras pastatė H. Ibseno "Peer Gynt". Režisavo Vl. Limantas.

— Kovo pabaigoje Liet. Mokslų Akademijoje Vilniuje įvyko eilinė **baltų konferencija.** Be Lietuvos kalbininkų konferencijoje dalyvavo "mokslininkai" iš Maskvos, Minsko, Kijevo, Leningrado, Talino ir Rygos. Buvę paskaityta net 58 referatai. Jų autoriai mėgino atsakyti į klausimus, kaip susidarė baltų tautos, kokie jų kalbiniai santykiai su kitomis tautomis. Būdinga, kad mėginama surasti baltų ir rusų tautų giminystę.

— Vilniuje kovo pabaigoje įvyko **šeštasis paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos suvažiavimas.** Pranešimuose ir ataskaitoje buvo pabrėžti kraštotyros uždaviniai: *"rinkti istorinę medžiagą apie darbo žmonių kovas už tarybų valdžią, socializmo kūrimą, ekonomikos, mokslo ir kultūros suklestėjimą". (. . .). "Apie žuvusių kovose už tarybų valdžią biografinius duomenis"*. Rašoma, kad Lietuvoje esą apie 300 kraštotyros muziejų. Bet kai į tuos muziejus renkama tokia šlamštinė medžiaga, išgalvoti prasimanymai, pasigyrimai, tai labai džiaugtis netenka. Nedžiugina nei sovietinės pareigūnės Lietuvos TSR aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojos L. Diržinskaitės "išrinkimas" paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos pirmininke. Dar į valdybą "išrinkta" ir rusė A. Kotova. Taigi net moksliniai darbai pajungiami komunistinei propagandai.

— Vilniaus B. Dvariono vardo muzikos mokykloje kovo pabaigoje įvyko *respublikinis jaunųjų pianistų konkursas*. Rašoma, kad konkurse dalyvavo jaunieji pianistai iš 70 muzikos mokyklų. Konkurso duomenys dar nepaskelbti.

— Kauno paveikslų galerijoje balandžio pradžioje atidaryta *pavasarinė tapybos darbų paroda*, kurioje išstatyta per pusantro šimto paveikslų. Iš parodos bus atrinkti paveikslai trimetinei Pabaltijo respublikų parodai, kuri netrukus įvyksianti Vilniuje.

— Spaudoje rašoma, kad Liet. žemės ūkio ministerijoje įvyko **kolchozų tarybos posėdis,** kuris apsvarstė komunistų partijos XXVI ir Liet. kom. partijos XVIII suvažiavimų reikalavimus žemės ūkiui. Žodžiu, posėdyje ieškota būdų, kaip dar labiau paplakti ir išnaudoti vargšus kolchozininkus.

— "Kalba ir žmonės" serijoje išleistos Lietuvoje dvi praktiškos knygelės. Žinomas kalbininkas *Kazys Morkūnas* parašė knygelę *"Pažintis su lietuvių kalbos tarmėmis"*. Autorius lengvu stiliumi supažindina su lietuvių kalbos tarmėmis, jų savybėmis, geografiniu plotu, pamini ir žymesniuosius mūsų tarmių mokslininkus, net kitataučius kalbininkus. Praktikos reikalams tinka ir *Stasio Keinio "Terminologijos abėcėlė"*.

— Literatūros ir Meno savaitraštis paskelbė naują (ketvirtąjį) **fotografijos konkursą "Menininkas ir dabartis".** Premijos nedidelės: 100 rb., 75 rb. ir 50 rb. Būdinga padlaižiautojams, kad konkursas skelbiamas komunistų partijos XXVI suvažiavimo garbei.

— Net kultūriniuose laikraščiuose primenama, kad Lietuvos komunistų partijos XVIII suvažiavimas įvyks sausio mėnesį, o visos Sovietų imperijos komunistų partijos XXVI suvažiavimas — vasario mėnesį. *Menininkai raginami kurti socialistinę kultūrą, ugdyti marksistinę-leninistinę pasaulėžiūrą.*

Pr. N.

MIRĖ ŠIMTAMETIS DARBININKO SKAITYTOJAS

Du Bois, Pa., kovo 29 mirė Juozas V. Markalonis, sulaukęs 103 metų.

Jis buvo gimęs 1878 kovo 6 Saulėnų kaime, Suvalkų gubernijoje. (Kur toks kaimas yra, dabar tiksliai negalime pasakyti). 1899 atvyko į Ameriką, pirma sustojo Pittsburgh, Pa., o 1900 apsigyveno DuBois, Pa. Dirbo anglių kasyklose.

Į DuBois buvo atvykęs Darbininko laikraščio įkūrėjas kun. F. Kemėžis ir ten įkūrė Lietuvių Darbininkų Sąjungos kuopą. Toji sąjunga ir išleido Darbininką 1915 metais ir jį ilgai globojo. Nuo pat pradžios Juozas Markalonis ir skaitė Darbininką, skaitė daugiau kaip 65 metus.

Visą savo gyvenimą buvo aktyvus, rėmė lietuviškus reikalus ir net Kultūros Židiniui paaukojo 1000 dol.

Juozas Albertas Markalonis, velionio Juozo Markalonio anūkas, kunigas, vienuolis pranciškonas, per 12 metų dirbąs misijose Brazilijoje.

Jis paliko sūnų Williamą ir šešias dukras. Pas vieną dukrą gyveno ir mirė. Paliko 23 anūkus, 69 proanūkius ir 4 pro-proanūkius.

Vienas jo anūkas yra Juozas Markalonis, kunigas, pranciškonas, kuris jau 12 metų dirba misijose Brazilijoje.

Sūnus Williamas parašė Darbininkui laišką, pranešdamas apie tėvo mirtį. Laiške jis rašo: "Aš čia gimęs ir augęs, bet iš to Darbininko išmokau lietuviškai gerai kalbėti, skaityti ir biškį rašyti". Jis, sūnus ir dabar skaito Darbininką. Redakcija gali mielajam Williamui pasakyti, kad rašo jis labai gerai — galima suprasti mintį, sakiniai visai neblogi, o rašybos klaidelių nevienam pasitaiko.

Jis dar atsiuntė kelias nuotraukas, kurios nukelia žiūrovą į tolimą praeitį.

Juozas Markalonis ir jo anūkas, taip pat Juozas, kuris užaugęs tapo kunigu, vienuoliu pranciškonu, ir išvyko dirbti į misijas Brazilijoje.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ HARTFORDE

Gegužės 31 Hartforde vyksta rytinio pakraščio tautinių šokių šventė. Šventės vadovė yra Dalia Dzikienė, muzikos vadovas — Jurgis Petkaitis, rengimo komiteto pirmininkas — Alfonsas Dzikas.

Šventėje dalyvauja šie vienetai ir jų vadovai: Kalvelis iš Baltimorės, vadovai Daina Buivytė ir Rytis Grybauskas; tautinių šokių sambūris iš Bostono, vadovai Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška; Sūkurys iš Brocktono, vadovas Vytautas Bruzgys; Berželis iš Hartfordo, vadovė Dalia Dzikienė, Liepsna iš New Jersey, vadovė Rūta Mickūnienė, Tryptinis iš New Yorko, vadovė Jadvyga Matulaitienė, Aušrinė iš Philadelphijos, vadovas Eimutis Radžius, Lazdynas iš Rochesterio, vadovė Jadvyga Reginienė.

Šventėje taip pat dalyvauja penkios lituanistinės mokyklos: Vinco Kudirkos mokykla iš Elizabeth, New Jersey, vadovė Aušra Tursaitė; Maironio lituanistinė mokykla iš New Yorko, vadovas Raimundas Balsys; Vinco Krėvės mokyklos grupė — Aušrinėlė iš Philadelphijos, vadovė Aušra Bagdonavičiūtė; Washingtono mokyklos grupė — Suktinis, vadovė Daina Penkiūnaitė; Worcesterio mokyklos grupė — Žaibas, vadovės Nijolė Pranckevičienė ir Irena Markevičienė.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

paaiškinti, kad nusikaltėliai veikia labai drąsiai, tarsi jausdami stiprų užnugarį?

Mes esame susirūpinę, kad tarybinės valdžios įstaigos neparodytų tokio nusikalstamo aplaidumo, kokį parodė per paskutinį dešimtmetį, kai buvo sudegintos Sangrūdos, Batakių ir Gaurės bažnyčios, arba kokį parodo, kai kasmet daugelyje vietų išniekinamas Švč. Sakramentas. Per paskutinius du metus buvo išniekintas Švč. Sakramentas, pats brangiausias Bažnyčios turtas, Kauno Prisikėlimo bažnyčioje, Upynoje, Žemaičių Kalvarijoje, Sedoje, Juozapave, Tryškiuose, Gudanave, Kuršėnuose, Dotnuvoje, Josvainiuose, Baptuose, Vilkijoje, Alsėdžiuose, Joniškėlyje, Vyžuonose, Klovainiuose, Skiemonyse, Balbieriškyje ir kt. Deja, nusikaltėliai neišaiškinti, o gal ir nesistengta išaiškinti.

Mums atrodo, kad tarp visų šių nusikaltimų: bažnyčių apiplėšimų, deginimų, Švč. Sakramento išniekinimų, kunigų kankinimų ir žudymų yra kažkoks vidinis, organinis ryšys. Ir todėl natūralu, kad tikintieji šiuos skaudžius ir baisius nusikaltimus kvalifikuoja kaip sąmoningą, apgalvotą akciją prieš Katalikų Bažnyčios autoriteto ir įtakos kilimą Lietuvoje.

Tamsta Prokurore, imkitės skubių priemonių sudrausti tarybinę mafiją ir nusikaltėlius patraukti baudžiamojon atsakomybėn, mat šie prieš Bažnyčią ir kunigus nukreipti nusikaltimai, ne tik Bažnyčiai yra žalingi, bet ypač kompromituoja tarybinę valdžią, kuri visomis priemonėmis globoja ateistus ir kovojančius prieš Bažnyčią.

Tikinčiųjų teisėms ginti Katalikų komiteto nariai-kunigai:

Leonas Kalinauskas
Jonas Kauneckas
Algimantas Keina
Vaclovas Stakėnas
Alfonsas Svarinskas
Sigitas Tamkevičius
Vincas Vėlavičius

-o-

Po šiuo arba panašaus turinio pareiškimais yra pasirašę dešimtys tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų ir daugelis kunigų.

-o-

Dokumentas Nr. 39 (1980.XI. 1) — skirtas Madrido konferencijai ir jame nušviečiama dabartinė Lietuvos Katalikų padėtis.

-o-

Dokumentas Nr. 40 (1980.XI. 25) — Čia aprašomas latvių kun. Vladislovo Zavalniuk sumušimas ir patalpinimas į psichiatrinę ligoninę.

RAYMOND KIVITA, lietuvių klimės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-8511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi moderniūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudinai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Šalė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, compiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.
Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausius namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas apkiojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 85-36 89th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiškai.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — $977
balandžio 15-24 — $977
gegužės 2-11 — $1,019
gegužės 7-16 — $1,019
gegužės 13-22 — $1,079
gegužės 13-28 — $1,136
gegužės 21-30 — $1,108
birželio 4-13 — $1,148
birželio 18-27 — $1,148
liepos 6-17 — $1,068
liepos 20-29 — $1,112
rugpiūčio 3-14 — $1,068
rugpiūčio 3-12 — $1,112
rugp. 19 — rugs. 3 — $1,382
rugsėjo 3-12 — $1,148
rugsėjo 17-26 — $1,068
rugs. 24 — spalio 3 — $1,068
spalio 8-17 — $1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoj, kai kurios dar Varšuvoj, Frankfurte ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis oro linkmų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207 Editorial Office (212) 827-1352 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office Subscription per year — $13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungs AMERIKA, LDS organe DARBININKA ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $13.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija laiko savo nuožiūra ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Motinos dienos proga

Motinos diena dabar švenčiama visame pasaulyje. Parinktas gražiausiame metų mėnesyje vienas sekmadienis motinai, kuri savo meile, pasiaukojimu sušildo visą mūsų gyvenimą ir užaugina jaunąsias kartas.

Motinos diena yra amerikiečių sugalvota ir įvesta šventė. Amerikietė A. Jarvis 1908 metais pirmoji išrūpino Philadelphijos mieste visom motinom pagerbti dieną. Po to ji ir jos šalininkės parašė tūkstančius laiškų į visas Amerikos valstybes. Laiškuose skatino įvesti tokią motinos dienos šventę. Pirmoji atsiliepė Pennsylvanijos valstybė — ji jau 1913 metais įsivedė tokią šventę. Tais pačiais 1913 metais JAV senatas ir kongresas priėmė rezoliuciją motinos dienos reikalu. Taip 1914 metais oficialiai buvo paskelbta motinos diena, švenčiama antrąjį gegužės sekmadienį.

Iš Amerikos šventė tuoj išsiplatino visame pasaulyje. Ji buvo švenčiama ir nepriklausomos Lietuvos laikais. Pradžioje rengė atskiros organizacijos ir ne vienu laiku. Bet 1929 kovo 24 atskirų organizacijų atstovai bendrai nutarė motinos dienos šventę rengti gegužės pirmąjį sekmadienį. Ir kituose Europos kraštuose ji dažniausiai švenčiama pirmąjį sekmadienį.

Čia Amerikos lietuviai švenčia įvairiai, dažniausiai pirmąjį sekmadienį. Gi jaunos šeimos jau prisitaikė prie šio krašto papročių ir švenčia antrąjį sekmadienį.

-o-

Kiekvienam su motina yra surišti brangiausi prisiminimai. Vaiko ir motinos ryšys yra toks didelis ir toks jautrus, kad vaikas niekada neužmirš savo motinos, nes iš jos gavo ir gyvybę ir didžiąją meilę.

Lietuvių tauta nuo senų senovės labai gerbė savo motinas. Kaip jos apdainuotos dainose. Prisimena dukros motinas, laimingas dienas, kada kas rytelį vakarėlį į darželį ėjo. Prisimena ir sūnūs. Su kokia graudžia meile išlydėdavo sūnelius į kariuomenę, išvykstančius į kitus kraštus, į Ameriką.

Ta graži tradicinė meilė motinai išreiškiama įvairiais žodžiais. Lietuvių kalboje yra apie 70 žodžių išreikšti motinai — motutė, motušėlė, motulė ir t.t. Tai ir parodo, kad lietuviai brangino ir mylėjo motinas.

Lietuvė motina visada buvo ištikima savo tautai ir lietuviškom tradicijom. Su kokiu dideliu pasiaukojimu ji išugdė dorą ir tvirtą lietuvišką šeimą. Toks buvo 19 amžius, kai nemokyta tauta vargo, skurdo, slegiama baudžiavos. Bet jos motina buvo tvirta ir išsaugojo lietuvišką žodį, lietuviškas tradicijas.

Kai 1864 buvo uždrausta spauda, kai visame krašte beveik nebuvo mokyklų, motina prie ratelio išmokė vaikus skaityti. Tai garsioji vargo mokykla, kuri lietuvius stiprino ir ugdė kaip lietuvišką bendruomenę.

Atėjo nepriklausomybės metai. Kaip aktyviai reiškėsi lietuvė motina, auklėtoja, mokytoja, kruopšti darbininkė ir talkininkė.

Atėjo sovietinių okupacijų metai. Kiek reikėjo tautai iškęsti. Trėmimai į Sibirą, vežimai, baisus partizaninis karas. Su kokiu heroizmu ji palydėjo savo sūnus į miškų brolių eiles. Su kokiu skausmu ji lankė išniekintus partizanus turgaus aikštėje. Su kokia meile lanko ir dabar slaptus partizanų kapus.

Su gėlių puokšte pasitinkame savo motinas, su malda prisimename mirusias ir nulenkiame galvas prieš lietuvę motiną, kuri išsaugojo lietuviškas tradicijas, išugdė aukštą dorovės supratimą ir gilų religingumą.

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II KASDIENYBĖ

BENVENUTAS RAMANAUSKAS, OFM

Jo diena prasideda 5 val. ryto

Popiežius neturi tokios kasdienybės, kaip absoliutinis ar konstitucinis valdovas ar šiaip koks valstybės šefas.

Pop. Jonas Paulius II miega toj pačioj senoviškoj geležinėj lovoj, kurią naudojo ankstesnieji trys popiežiai, erdviame, šviesiame, jaukiame kambary, apaštalinių rūmų ketvirtame aukšte. Atidarius langines, pro langą matyti Šv. Petro aikštė.

Tai yra vienas iš trijų kambarių, kurį popiežius dabar vadina namu ir jaučiasi kaip namie. Paprastai, tačiau skoningai įrengtas. Religinis menas puošia jo sienas. Tačiau tame kambary yra trys ypatingi prisiminimai iš jo tikro namo — gimtinės: ąsotis, pripildytas žemės iš įvairių Lenkijos sričių, Švč. Mergelės paveikslas, pieštas jo draugo, pogrindžio kovotojo prieš nacizmą, ir megztinis, jam numegztas aklos mergaitės Krokuvoj.

Jo diena prasideda apie 5 val. ryto, paprastai suskambėjus žadintuvui prie lovos.

Per 30 minučių jis yra pasiruošęs mišiom, kurios paprastai yra aukojamos privačioj koplyčioj, netoli nuo jo miegamojo kambario. Dažnai mišiose dalyvauja būrelis seselių, pakviestų prisijungti prie maldų. Lenkas kunigas Stanislovas Dziwisc, kuris yra asmeninis jo kapelionas ir vienas iš dviejų jo sekretorių, paprastai su juo koncelebruoja mišias.

Pusryčiai

Jis meldžiasi ir mąsto iki 6:30 val. ryto, kada patiekiami pusryčiai. Jam valgius gamina penkios lenkės vienuolės, Švč. Širdies ordino seselės servitės. Vietoj tradicinių pusryčių bulkelių su kava jis valgo kiaušinius su dešrelėmis, kumpį ar lašinius, pakepintą duonos riekelę, kartais sūrį su kava. Nesilaikydamas popiežiškos tradicijos pusryčiauti vienam, jis dažnai turi vieną ar du padėjėjus, ar ypatingus svečius, ar draugus kunigus. 1979 vasarą ypatingu svečiu jis turėjo kun. Pr. Račiūną iš Lietuvos ir su juo kartu pusryčiavo.

Ypatingomis progomis yra ir ypatingi valgiai

Vienas jo draugas teigia, kad jis valgo viską, kas pateikiama. Antra vertus, jis labiau mėgsta arbatą ar kavą prie vyno. Dažnai pageidauja net pasukų. Ypatingomis progomis yra ir ypatingi valgiai; pvz., 1979 Kalėdų pietum buvo patiekti barščiai, pyragaičiai su lašinukais, kepta kiauliena, kopūstai, dešros, pyragaitis su slyvomis.

Jis nerūko ir negeria nieko stipresnio, kaip tik vyną, ir tik vieną, kartais dvi stiklines. Jam dažnai pasitaiko taip būti įsigilinusiam pokalby ar skaityme, kad nebeatsimena, ką valgė.

Kada valgo vienas, paprastai skaito laikraščius: Die Woche, Le Figaro, kelis itališkus dienraščius, anglišką International Herald Tribune ir kelis lenkiškus dienraščius, atsiųstus oro paštu. Jis skaito viską. Kartą pasakė komunistų reporteriui, kad to reporterio laikraštis L'Unita yra pirmas kairysis laikraštis, kurį jis skaito kiekvieną dieną. Buvo perskaitęs vieną marksistų žurnalą po konklavos, kada buvo išrinktas popiežium (1978.X.16).

Pasakojama, kad anuomet Varšuvoj, kada po konklavos buvo paskelbta lotyniškai "Habemus Papam" (Turime popiežių), lenkų komunistų šefas Gierekas prasitarė: "Habemus klapam" (Turime "mužiką').

Jo darbo diena prasidedda 8:30 val. ryto

Porai valandų jis eina į savo kanceliarinį darbą, kuris apima diplomatinius susirašinėjimus, pranešimus iš vyskupų. Jis perskaito mažiausia šimtą su viršum laiškų ar santraukų per dieną.

Audiencijos

Apie 10:30 val. ryto jis įžengia į senovišką privatų keltuvą netoli nuo miegamojo kambario ir nusileidžia vienu aukštu žemyn pradėti savo kasdieninių audiencijų, trunkančių maždaug tris valandas. Tai jį džiugina.

Štai viena dieną randam charakteringą lankytojų eilę, pradedant Rosalynn Carter bei Andrej Gromyko, žymiais katalikų vyrais bei moterimis ir baigiant jaunimu, kariškių grupėmis, bei sportininkais. Jų tarpe yra daug įvairaus rango dvasiškių bei vienuolijų viršininkų, smulkmeniškai nupasakojančių apie Bažnyčios bei vienuolijų stovį kitose šalyse.

Jis niekada nepriima lankytojų savo bute. Daugiausia susitikimų įvyksta vienoj iš kelių turtingai dekoruotų salių arba kambariuose. Privatiem asmeniniam priėmimam kambariai parenkami. Tai priklauso nuo vizito prigimties.

Kiekvieną dieną jis tariasi su vienu ar daugiau įvairių Vatikano departamentų pareigūnų.

Užkandis 1:30 val. p.p.

Užkandžiauja jis dažniausiai vienas apie 1:30 p.p. Paprastai valgo lengvą sumuštinį su pasukomis. Jis nesilaiko dietos. Yra 5 pėdų ir 10 1/2 colių aukščio ir sveria 175 svarus. Savo svorio jis nepaiso. Po užkandžio, Vatikanui paprastai einant prigulti, jis dažnai snūstelėja 15-30 minučių.

Sportas, mokslas, muzika, poilsis, darbas, atgaiva

Kadaise jis plaukiojo, irklavo, slidinėjo, keliavo ir žaidė tenisą, pingpongą, tinklinį, futbolą, tačiau dabar fizinės pratybos suvaržytos. Apie vieną valandą jis vaikščioja po Vatikano sodus, kuriuos jis vadina "krūmais", juos lygindamas su Lenkijos miškais, kur jis mėgdavo vaikščioti valandomis.

Po pogulio ir pasivaikščiojimo valandą ar daugiau skiria skaitymui, rašymui ir mokslui. Jis kalba angliškai, prancūziškai, ispaniškai, rusiškai, vokiškai ir, įskaitant jo gimtąją kalbą, lenkiškai, taip pat ir lotyniškai. Dokumentai ir įvairūs pranešimai ant jo stalo priverčia jį nukrypti nuo vienos kalbos prie kitos.

(nukelta į 4 psl.)

Kauno vyskupas Liudvikas Povilonis popiežiui Jonui Pauliui II dovanoja iš gintaro padarytą mozaiką — Šv. Joną Krikštytoją.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys
Manhattan College

6 7

Vienuolikmetis F. Navarra sūnus kartu su tėvu laimingai pasiekė sniegynus 1955 metais. O kitas arkeologas giriasi pasiekęs 4,000 m aukštumą su manta apkrautais arkliais ir jaučiais.

Buyuk Agri Dagi kalnas yra plikas. Medžio statinys galėjo būti pastatytas tik iš rąstų, kurie buvo atnešti iš kitur. F. Navarra aptiktasis statinys negali būti iš Nojaus arkos, nes jis yra per jaunas. Kas jis yra per statinys? Statinio aiškinimai mane domina ir skaičiumi, ir turiniu:

1. Šventovėlė — dievnamis, kuriuo norėta paminėti jau krikščioniais amžiais Nojaus arkos sustojimo vietą. Tokių šventovėlių yra bent pora užtikta Buyuk Agri Dagi šlaituose: Šv. Jokūbo vienuolynas maždaug 2,000 m aukštumoje ir Šv. Grigaliaus šventovėlė maždaug 2,800 m aukštumoje. Abu statiniai iš IX-XI pokristinio amžiaus ir žemės drebėjimo sugriauti 1840 metais. F. Navarra 4,000 m aukštumoje užtikta šventovėlės rąstų krūva gali būti viena iš panašių dievnamių.

2. Nojaus arkos kopija, kurią pastatė vietos gyventojai po potvynių žemumose. Vėlesni vietos gyventojai ėmė ją laikyti Nojaus arka. Amerikietis archeologas G. Ernest Wright rašo: "Darbštūs vienuoliai, norėdami patraukti maldininkus, sumanė įruošti statinį, kuris vaizdavo arką . . ."

3. Trobelė atsiskyrėliams ar lipikams į Buyuk Agri Dagi kalną.

Mačiau Ararato kalną

Mano bendrakeleivis musulmonas kantriai klauso mano išvedžiojimų apie Nojaus arką. Pagaliau neiškenčia ir prideda savo trigrašį. Sako, aš grįžtu iš Persijos — Irano, kur sutikau mokytų vyrų. Mes, musulmonai, turime dar dvi galimas vietas su Nojaus arka: ant Kuh-i-Nuh — Nojaus kalno, arba Elvand kalno, Zagros kalnyne prie Hamadan ir Jabal Judi — Džudi kalne Arabijos pausiasalio dykumoje. Dar priduria: "Taip rašo ir Koranas!"

Ararato kalną — Buyuk Agri Dagi mačiau. Jis garsus arkeologams. Tačiau archeologams Ararato kalno paslaptis vis lieka paslaptimi.

Azijos ir Europos siūlė

Trejeto valandų skrydis grąžina iš Vidurinės Azijos į Europą. Pilotas primena, kad Istanbul Yesilkoy orauostyje diena yra visa valanda jaunesnė negu Teherane. Be to, prideda, kad lyja. Dar tebesame virš debesų, kurie mus skiria nuo dviejų žemynų — Azijos ir Europos. Bosporo sąsiauris yra siūlė.

Turkija yra dviejų žemynų kraštas. Istanbulo orauostis glaudžiasi palei vakarinį Bosporą Europos žemyne. Lėktuvas lyg pasineria į pūkinius debesis. Skrendame per šviesiai pilką Žemės antklodę. Langai iš lauko pusės apsipila vandeniu. Keista leistis per lietumi sklidinus debesis. Ūmai išneriame iš Žemės antklodės. Tolėliau akiratyje stiebiasi Istanbulo mečetės, o tiesiai po lėktuvu yra tiltas tarp Azijos ir Europos. Tilte vyksta tirštas judėjimas į abu žemynus. Du pilonai laiko kabantį tiltą tarp Azijos ir Europos. Mano pakeleivis man rodo Hagia Sofija — Šv. Išminties mečetę.

Žmogus — ne sala, bet dalis žemyno

Mesopotamija — Artimieji Rytai savo archeologinėmis įžymybėmis pasakoja apie Vakarų žmogų — judančią kryžkelę. Lėktuvui leidžiantis ant siūlės tarp Azijos ir Europos, kryžkelės įvaizdis man atrodo per ankštas. Žmogus yra ne tik judanti kryžkelė, bet ir sala, ieškanti žemyno — visumos. Kryžkelės įvaizdis primena įsakmų būtinumą apsispręsti, kuria kryptimi judėti. Jaučiu, kad žmogus ne tik apsisprendė, kuria kryptimi eiti į ateitį, bet ir buvojo — kūrė buities salelę. Mesopotamijos archeologija liudija, kad žmogaus būta ir judančia kryžkele, ir sala. Kurdamas buities salą, žmogus statė aplink save sienas — kaimą, miestą-valstybę, tautą, imperiją. Būdamas judančia kryžkele, žmogus nesiliovė veržtis iš kaimo, miesto-valstybės, tautos, imperijos į savitą ateitį. Jokia sistema jo nepatenkino, nes sistemos nuolat liko trapios ir laikinos.

Instambulas. Mečetė su keturiais minaretais. Nuotr. A. Rubšio

Dvi ateities vizijos ryškios Artimuosiuose Rytuose: viena su šaknimis gamtoje — metų laikuose, o kita su šaknimis įvykiuose — linijinė.

Gamtinė, suaugusi su metų laikais, ateities vizija yra labai ribota, nes yra tik metinė. Čia žmogus gali tik grįžti į pavasarį ir užsukti išėjusį metų laiką naujam metiniam ciklui. Grįždamas niekur nenueisi. Tiesa, ir čia esti daug rūpesčio ir nerimo dėl metinio derliaus. Gamtinė ateities vizija žmogų įkalina ant metinės salos ir verčia apsitverti sienomis.

Linijinė ateities vizija yra istorinė, su šaknimis įvykiuose. Užtat ji viršija metų laikus ir prasiskverbia pro žiemos-pavasario, mirties-atgimimo, ratą į daugiametę ir amžiną ateitį. Daugiametė ir amžina ateities vizija drąsina žmogų statyti tiltus į visumą — pilnatvę.

Tiltas per Bosporą, jungtis tarp dviejų žemynų, man išryškina archeologijos liudijimą apie žmogų kryžkelę ir salą. Tiltui svarbu du pilonai. Daugiametei ir amžinai ateities vizijai svarbu du veiksniai: žmogus ir Dievas. Savo slinktimi Dievo linkui žmogus viršija metų laikų varžtus, nes nujaučia, kad, grįždamas į pavasarį, niekur nenueina. Dievas, savo slinktimi žmogaus linkui, pakviečia žmogų dalyvauti daugiametės ir amžinos ateities kūrime. Žmogus — religija; Dievas — Apreiškimas.

Religija rodo, kad žmogus yra klausimas sau pačiam ir kitiems — klausimas į Dievą. Atsakydamas sau pačiam ir kitiems, žmogus atpažįsta savyje mylimą ir nuostabų kūrinį, paties Dievo ieškomą gyvenimo raizgyne.

Mintimis grįžtu į Ur, Abraomo gimtinę. Abraomas yra Pradžios knygos judanti kryžkelė. Protėvių sakmė (Pr 12-50) rašo apie žmogų klausimą ir Dievą Apreiškimą, du istorinius religijos tilto pilonus.

(nukelta į 4 psl.)

UOLAUS LIETUVIO BRANDI SUKAKTIS

Dažnai randame spaudoje kuo nors pasižymėjusių asmenų pagerbimų, įvertinimų aprašymus. Tuo sudaroma proga visuomenei pažinti tų asmenybių nuopelnus savo šeimai, draugam, organizacijai, o ypatingai savo tautai.

Waterburiečiai kovo 29 pagerbė plačiai visuomenei žinomą, iškilų didį lietuvybės veikėją, daktarą Petrą Vileišį, jo 75 metų amžiaus sukakties proga. Jo šeimos iniciatyva suruoštose vaišėse gausiai dalyvavo visi jo šeimos nariai, artimieji ir gerbėjai. Sukaktuvininko deimantinis gimtadienis džiaugsmingai atžymėtas nuoširdžiais linkėjimais, primenant ir plačiai išvystytą veiklą.

Pobūviui vadovavęs V. Vaitkus pristatė sveikintojus. Kalbėjo jubiliato sūnus Petras, dukra dr. Birutė, žmona dr. Vita, vėliau M. Gureckas; J. Velička skaitė ilgesnį sveikinimą su poezijos ištraukomis; inž. P. Gaižutis, jaunystės mokslo draugas; J. Bendorius — vilniečiu vardu; J. Brazauskas; D. Venclauskaitė; J. Paliulienė. A. Čampė, pasveikinęs visų dalyvių vardu, įteikė lietuvišką skydą (plaque) su įrašu ir Vilniaus vaizdų lakštą su visų dalyvių parašais. Jausminga nuotaika pasireiškė, kai anūkai įteikė savo seneliui gražių gėlių puokštes. Taip pat nuoširdžiai sveikino komp. A. Aleksis ir V. Kuzmickas.

Dr. P. Vileišis, kaip plataus masto aktyvus visuomenininkas ir dosnus geriem tikslam aukotojas, pilnai užsitarnavo nuoširdaus visų įvertinimo, kaip ir visa garbinga Vileišių dinastija. Jo viso turiningo gyvenimo pastangos ir nuopelnai lietuvybei gan gausūs. Tikėtina, kad ateity biografai tai iškels.

Po visų sveikinimų dr. Petras Vileišis savo jautriu širdingumu padėkojo visiem už gražius linkėjimus ir paskatino visiem būti aktyviais laisvės kovoje, o pats pasižadėjo dar labiau reikštis toje veikloje.

Po skoningų vaišių, tradicinio torto, šampano ir kavutės — visi galingai sugiedojo Ilgiausių Metų!

A.Č.

LMK Federacijos New Yorko klubo Atvelykio popietėje, kuri buvo balandžio 26 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

VĖL NAUJI AIDAI

Štai vėl naujas Aidų numeris — mūsų kultūrinio gyvenimo emigracijoje veidrodis. Jame apstu gausios ir įvairios medžiagos, liudijančios mūsų kūrybinę bei visuomeninę veiklą.

Š. m. Aidų Nr. 2 d. Vytautas Vardys pateikia įdomų studijinį straipsnį "Rezistencija Lietuvoje po antrojo pasaulinio karo". Tai jo paskaita, skaityta LB Visuomeninių reikalų tarybos organizuotoje konferencijoje praėjusį pavasarį Washingtone. Autorius plačiu žvilgsniu atskleidžia įvairias rezistencijos apraiškas okupuotame krašte ir prieina šią išvadą: "Reikia atidžiai studijuoti Lietuvos rezistencijos raidą, jos diferenciaciją, problemas, darbus . . . Būtų beveik negražu priminti, jog darytume pačią didžiausią nuodėmę, užmiršdami Lietuvos žmones bei jos kalinius . . . Didelę klaidą išeivija darytų, atsisakydama komunikacijos su Lietuvos žmonėmis".

Toliau ilgoku pokalbiu paminima dail. Antano Tamošaičio 75 metų amžiaus sukaktis. Dailininkas atsako į redakcijos pateiktus įvairius klausimus, liečiančius jo asmenį bei kūrybą. Tai nuostabaus triūso žmogus, labai daug nusipelnęs Lietuvos tautodailei ir pagaliau susitelkęs į tapybą, kuriai savitos išraiškos ieškojo visą amžių.

Dr. Juozas Meškauskas straipsniu "Medicina senovės Lietuvoje ir vėlesniais laikais" supažindina skaitytoją su šios srities moksline šaka, įrodydamas, kad ji visą laiką mūsų krašte buvo toje pačioje aukštumoje, kaip ir kitose Vakarų Europos šalyse. Spausdinama pirmoji studijos dalis. Antroji nukeliama į Aidų Nr. 3.

Vytautas Vaitiekūnas tęsia savo straipsnį "Politika dešimtmečių sąvartoje", pabaigoje nukreipdamas dėmesį į praėjusio dešimtmečio užsienio lietuvių politinę veiklą, kuri deja, neatrodo patraukli.

Šiam Aidų numeriui savotiško aktualumo duoda Andrei Sacharovo pasisakymas tema "Libaralioji Vakarų inteligentija, jos iliuzijos ir atsakomybė". Tai ištrauka iš jo knygos "Mano šalis ir pasaulis". Ten Sacharovas įspėja vakariečius intelektualus, kad praregėtų ir savo naivumu nestiprintų komunizmo, nors gal ir nesąmoningai.

Literatūrai duoklę atiduoda Danguolė Sadūnaitė savo poezija ir Liudas Dovydėnas — pasakojimu "Veidrodėlis", turbūt vienu iš pačių geriausių savo kūrinių.

Apžvalginei daliai palikta 21 puslapis. Tai daug, nes ši Aidų dalis spausdinama mažytėmis raidėmis.

Rimvydas Gilvainis iškelia dr. V. Bieliausko mokslinės kelionės Lietuvon kai kuriuos įtartinus atžvilgius; dr. V. Bieliauskas atsako. Taip pat pateikiama Tomo Venclovos paskaitos santrauka "Lietuvis valdininkas tėvynėje". Paskaita skaityta 1980 rudenį Ateitininkų namuose Lemont, Ill. L. Andriekus aprašo šių metų Vasario 16-osios eigą, Isolda Poželaitė-Davis — trijų Australijos lietuvių dailininkų pimirtinę parodą. Apžvelgiamas ir Jono Jurašo "Savižudis" Broadway, susilaukęs net 100 recenzijų. Apžvalginėje žurnalo dalyje dar yra straipsniai apie pop. Joną Paulių, pasakiusį lietuvišką pamokslą Romoje, ir apie Lenkijos jaunimo rūpesčius (J.V.). Meila Kairiukštytė-Balkuvienė apibūdina žinomo Amerikos dailininko Joseph Cornell parodą Whitney muziejuje New Yorke.

Knygų skyriuje Birutė Ciplijauskaitė recenzuoja Antano ir Anastazijos Tamošaičių veikalą Lithuanian National Costume ir Viktoras Gidžiūnas, OFM — Nojaus Feigelmano knygą "Lietuvos inkunabulai".

Visas numeris iliustruotas Antano Tamošaičio tapybos darbų nuotraukomis.

Aidus redaguoja Leonardas Andriekus, O.F.M., talkinamas kun. dr. K. Trimako ir V. Volerto. Šis numeris padidintas puslapiais (68 psl.). Aidai JAV eina jau 32 metus. Jei gu prenumeratoriai daugės, žurnalą bus galima leisti ilgai ir visaip gerinti. Aidus turėtų prenumerata palaikyti kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi išlaikyti mūsų emigracijos kultūrinį lygį. Žurnalo metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

A. Žvirblis

Aleksandras Vakselis, New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardos pirmininkas, kalba pagerbime, suruoštame jo 65 metų sukakties proga. Nuotr. Antaninos Reivytienės

KAS TA CHICAGOS VAIVA, KURI ATVYKSTA Į NEW YORKĄ?

Vaivos vokalinis vienetas Chicagoje įsikūrė 1973 metais muziko Fausto Strolios iniciatyva. Pavadino jį Vaivos vardu. Kriksto tėvais buvo muzikė Milda Meménaitė ir dr. Algis Paulius.

Iš pradžių dainavo lietuviškas liaudies dainas. 1976 metų rudenį Vaivos stilius pasikeitė. Jaunimas domėjosi amerikiečių muzikiniais vaidinimais. Ir vadovui Stroliai patiko ši idėja. Taip 1976 metų spalio mėnesį Chicagos lietuviškai visuomenei lietuviškai dainavo ištraukas iš muzikinio veikalo "Fiddler on the Roof".

1977 metais buvo ištraukos iš Walt Disney filmų, 1978 iš "The Sound of Music", 1979 iš "South Pacific". Šio veikalo ištraukas režisavo gabi Živilė Numgaudaitė-Šilgalienė.

Šiais metais ruošiamos dainos iš Rodgers ir Hammerstein veikalo "Oklahoma", kurio pavadinimas išverstas — "Žemaitija". Režisuoja ta pati Ž. Šilgalienė.

Faustas Strolia yra Vaivos širdis. Jis išverčia į lietuvių kalbą visus tekstus, pritaiko žodžius lietuviškam gyvenimui.

Per savo gyvavimo laiką Vaiva pasirodė apie 50 kartų. Dažniausiai pasirodo Chicagos lietuvių visuomenei, bet yra pasirodę ir lietuvių kolonijose — Indianoje 1975, Denver ir Vail Colorado — 1976, Omaha, Nebraska 1977, Hot Springs, Arkansas 1979.

Vaivos nariai yra studentai arba jauni profesionalai. 1980-1981 Vaivos chorą sudaro: Dana Bražd žiūnaitė, Viktoras Kelmelis, Antanas Kivėnas, Antanas Kivėnas II, Rita Kuželytė, Laura Lauciūtė, Vincas Olšauskas, Vita Radzevičiūtė, Regina Ruesch, Vilija Vakarytė, Rima Valiulytė ir Sofija Žutautaitė.

Programų dekoracijas padaro ilgametis Vaivos narys Antanas Kivėnas.

Viktoras Kelmelis

Scena iš Vaivos spektaklio "Oklahoma — Žemaitija". Iš k. Vita Radzevičiūtė, Antanas Kivėnas, Vilija Vakarytė, Antanas Kivėnas II, Laura Lauciūtė, Vincas Olšauskas, Regina Ruesch ir Viktoras Kelmelis. Vaiva atvažiuoja į New Yorką ir gegužės 16 atliks programą Lietuvos Atsiminimų radijo valandos sukaktuviniame koncerte. Nuotr. P. Malėtos

BALTIMORĖS ŽINIOS

Daina, Baltimorės mišrus choras, kuris dalyvavo pamaldose Velykų dieną Šv. Alfonso bažnyčioj, metinį koncertą turėjo balandžio 25 Lietuvių Svetainėj. Chorui dirigavo Charlotte Cammarotta. Po koncerto buvo šokiai, veikė bufetas. Dainai pirmininkauja Vytas Banys.

Pirmosios komunijos iškilmės Šv. Alfonso bažnyčioj bus gegužės 3, sekmadienį, per 8:30 val. mišias, kurias aukos klebonas kun. A. Dranginis.

Rožančiaus žygis vyks gegužės 3, sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Alfonso bažnyčioj. Maldininkai rinksis iš viso Baltimorės miesto. Bus sukalbėtos visos trys rožančiaus dalys. Tarp atskirų rožančiaus dalių solistas giedos Marijos giesmes. Džiaugsmingosios dalies paslaptys bus kalbamos įvairiomis kalbomis. Ketvirtoji paslaptis bus kalbama lietuviškai.

Šeimų komunijos iškilmės Šv. Alfonso bažnyčioj vyks gegužės 10, sekmadienį, per 8:30 val. mišias. Visos šeimos raginamos dalyvauti tose mišiose ir bendrai priimti komuniją.

Lietuvių Melodijos, radijo valandėlės, vakaras vyks gegužės 9, šeštadienį, Lietuvių Svetainės didžiojoje salėj. Valandėlės vedėjai Albertas Juškus ir Kęstas Lastauskas kviečia visus dalyvauti jų vakare. Bus įdomi programa, šokiam gros gera muzika.

Gegužės mėnesio metinė procesija vyks gegužės 10, sekmadienį, 4 val. popiet. Marijos statulą neš sodalietės, jas lydės mokyklos vaikučiai ir parapijos draugijos. Procesija baigsis rožančiumi ir palaiminimu su Švč. Sakramentu.

Baltimorės Lietuvių Atletų klubas rengia sporto šventę gegužės 15-17. Į Baltimorę atvyks jaunimas iš įvairių Amerikos ir Kanados miestų. Sporto žaidynės vyks Catonsville Community kolegijoj ir aukštesniojoj mokykloj. Žaidynių vakaras rengiamas Lietuvių Namuose gegužės 16, šeštadienį. Programoj dalyvauja "Jinai ir trys gintarai" vienetas iš New Yorko. Sportininkų pamaldos bus gegužės 17, sekmadienį, 8:30 val. ryto. Šv. Alfonso bažnyčioj. Dainos choras giedos per pamaldas.

Jonas Obelinis

DĖMESIO BALTIMORĖS IR JOS APYLINKĖS LIETUVIAMS

Gegužės 16-17 Baltimorės Lietuvių Muziejaus patalpose vyksta

LIETUVIŠKOS TAUTODAILĖS PARODA

Bus išstatyti dail. ADOLFO GEDVILO įvairūs mano drožiniai — dekoratyvinės lėkštės su lietuviškais ornamentais, su Mindaugo, Gedimino, Kęstučio, Vytauto Didžiojo atvaizdais, su Maironio poezijos žodžiais, įvairūs papuošalai su gintaru, rankšluostinės, juostinės, audiniai.

Visi tinka lietuviškais motyvais papuošti namus.

Parodą tvarko Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė.

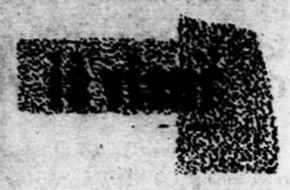

— Lietuvos pasiuntinybei Washingtone Baltieji Rūmai atsiuntė baltą medinį kiaušinį, kuris, p. Petrutienės papuoštas lietuviškais motyvais, buvo pasiųstas atgal prezidentūrai kaip mūsų tautinių ornamentų iliustracija. Jis bus laikomas tarptautinio meno galerijoj.

— Balfo trimetinis 20-sis seimas yra šaukiamas spalio 24-25 Southfield, Mich., prie Detroito. Seimą globoja ir ruošia Detroito Balfo direktoriai Jurgis Mikaila ir Rožė Ražauskienė, talkinant skyriaus valdybai.

— Ona Bačkienė The Congressional Club kvietimu balandžio 9 dalyvavo senatorių bei kongresmanų žmonų susitikime su ambasadorių bei atstovų žmonomis. Tie pobūviai suartina moteris bendruose jų vyrų politiniuose rūpesčiuose ir pakelia užuolaidą, kuri dažnai skiria amerikiečių galvoseną nuo kitų kraštų moterų. The Congressional Club patalpose yra ir Amerikos prezidentienių manekenai bei lėlių muziejus. Tarp lėlių yra ir O. Bačkienės dovana — lietuviškais tautiniais drabužiais papuošta lėlė.

— Juno Beach, Fla., Lietuvos Dukterų draugijos skyrius gegužės 3 rengia Motinos dienos minėjimą. 2 val. popiet St. Paul of the Cross bažnyčioj pamaldos. Po pamaldų minėjimas tęsiamas Juno Beach Metodistų bažnyčioj. Paskaitą skaitys draugijos narė Aldona Biliūnienė. Meninėj daly dalyvauja St. Petersburgo jaunimo tautinių šokių grupė, vadovaujama Sandargienės.

— Daytona Beach ir apylinkių lietuvių klubas vasario 14 atšventė Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Prince of Peace bažnyčioj mišias koncelebravo kun. V. Pikturna ir kun. R. Šakalys. OFM, asistuojami lietuvio dijakono Charles Karr. Po pamaldų Sweden House restorane minėjimas buvo tęsiamas. Kalbėjo S. Sukarevičienė, lietuvių poeziją skaitė A. Kašubienė. Po minėjimo vyko metinis susirinkimas.

— Antras Kaimas su nauja programa šiais metais pasirodys balandžio 25-26, gegužės 2-3 ir 9-10 Chicagoj, Playhouse salėj.

— Baltimorės LB paylinkė, įvertindama Darbininko rūpesčius, per valdybos iždininką Algirdą M. Veliuoną atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

— Apie prof. dr. Tomą Remeikį, Calumet kolegijos profesorių ir politinių mokslų departamento vedėją, jo parašytos knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980" proga universiteto leidinyje plačiai rašoma apie Lietuvą ir knygos autorių.

— JAV LB Rytinio pakraščio (Bostono, Connecticut, New Jersey, New Yorko, Pietryčių ir Floridos) apygardų ir apylinkių valdybų pirmininkų konferencija įvyks gegužės 16 Brooklyn, N.Y., Kultūros Židinyje.

— Cleveland, Ohio, lituanistinė mokykla gegužės 10 ruošia Motinos dienos minėjimą.

— Ateitininkų šeimos šventė ir ateitininkijos 70 metų sukakties minėjimas Clevelande įvyks gegužės 13.

— Ateitininkų kongresas Chicagos Jaunimo Centre vyks rugsėjo 4-7.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Straiges, Abington, Pa., J. Kalėda, Wayne, N.J. Užsakė kitiem: A. Patamsis, Fort Myers, Fla. — A. Bakšys, Calverton, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

VYTO BAKŠIO KONCERTAS BOSTONE

Balandžio 24 d. 3 v. popiet The First and Second Church salėje Bostone įvyko jauno, išskirtino talento, pianisto Vyto Bakšio fortepiono rečitalis. Gimęs ir augęs Bostone, šiuo metu bestudijuojąs New England konservatorijoje, Vytas Bakšys pateikė plačią ir įvairiaspalvę programą: nuo Beethoveno iki Bartoko, įskaitant ir paties pianisto stipriai naujovišką kūrinį fortepijonui.

Džiugu, kad lietuvių pianistų šeima išeivijoje pasipildė šiuo nauju talentu. V. Bakšio skambinimas pasižymi intensyviu dinaminiu polėkiu, įvairuojančia interpretacija ir gyva muzikine kalba: kiekviena išraiškska ar spalva atitinkamai iškeliama, kiekvienas motyvas, melodija, frazė ar ilgesnis muzikos periodas turi tam tikrą koncentracijos tašką. Spalvos monotonija, kaip dažnai pasitaiko pas pianistus, jo grojime neegzistuoja. Dramatinėse vietose V. Bakšys ugningai temperamentingas, bet ir Chopeno Nocturne ir Scherzo sugebėjo iškelti švelnių jausminių momentų.

Jis taip pat turi, tikra to žodžio prasme, virtuozinę techniką ir pirštų jėgą. Tas padeda jam išvystyti beribį crescendo. Ypač tai buvo pastebima Beethoveno sonatoje C minor, op. 111. Pianistas pavyzdingai susidorojo su šios sonatos monumentalia formos struktūra ir harmonijos bei melodijos neįprasta faktūra.

Be kitų mum žinomų didžiųjų kūrėjų V. Bakšys pagrojo savo dalinai eksperimentinį "Cinque Mezzo Pezzo", op. 3, kūrinį. Šiame kūrinyje vyrauja konkretūs, aiškiai bylojantys muzikos elementai. Tai tik žingsnis nuo

Pianistas Vytas J. Bakšys

avangardo, tačiau neperžengiąs estetinės ribos ir nesiekiąs sensacingai kraštutinių efektų. Nors modernus, bet suprantamas ir lengvai klausomas.

Amžiumi dar jaunas, tačiau parodė savo muzikinį subrendimą. V. Bakšys skiria įvairių stilių savybes, todėl kiekvienas kūrinys skambėjo skirtingai: pilnas rimties Brahmsas, pabrėžtos ritminės savybės Bartoke, iškelti spalvų blokai ryškinant Debussy impresionistinį muzikos charakterį.

Nors atsilankė gana kuklus klausytojų skaičius, V. Bakšys buvo priimtas entuziastingai. Deja, ir šį kartą jo amžiaus jaunimas nė kiek nepasidomėjo šiuo didelio talento lietuviu pianistu.

K.R.

BOSTONO ŽINIOS

Rūpestis bažnyčios aplinka

Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčia yra graži, tačiau aplinka apie ją daro gana žiaurų vaizdą.

Aplink bažnyčią 1948 buvo pradėta statyti pigių butų kolonija nepasiturinčiom šeimom. Buvo įrengta 970 butų. Kai po II-jo pasaulinio karo atvykom į Ameriką, tie butai jau buvo baigiami įrengti. Gal ne vienas grožėjomės jais ir manėm — būtų gera juose apsigyventi. Buvo įrengtos aikštelės, prisodinta medelių, žydėjo gėlynai. Per praėjusius 30 metų ten visakas pasikeitė. Daug namų su išdaužytais langais, nebegyvenami, siauros gatvelės užterštos šiukšlėmis ir sudaužytų bonkų stiklais. Kai vakarais bažnyčioje yra pamaldos, žmonės bijo eiti pro tuos namus, nes vyksta apiplėšimai ir panašiai.

Parapijos komitetas su kleb. kun. Albertu Kontautu kovo 4 įteikė Bostono miesto tarybos nariui Ray Flynn (nes jo vaikai mokosi parapijos mokykloje ir jis pats yra iš So. Bostono) pareiškimą parapijos aplinkos pagerinimo reikalu. Mat praeitais metais Mass. valstija paskyrė šios kolonijos pataisymui $20 milijonų, o prieš tai dar buvo paskirta $6.5 milijono. Pinigų yra. Tad šiuo pataisymu turėtų susirūpinti visas So. Bostonas, o ypatingai lietuviai. Pataisius aplinką, ir mūsų graži bažnyčia vėl šviestų ir būtų patraukli melstis ir be baimės lankoma.

Aukos Tautos Fondui

Vasario 16-osios proga, per Tautos Fondo įgaliotinį dr. Petrą Kaladę, Fondui aukojo: dr. Jonas Kuodis, Andrius Keturakis, Bronius Kruopis, Petras Kaladė, Teklė Bogužienė, Elena Juciūtė, Rozalija Petronienė ir Juzė Lapšienė.

Gegužinės pamaldos

Gegužės 1 d. 7 val. vakaro Šv. Petro lietuvių parapijos koplyčioje 7-je gatvėje So. Bostone pradedamos lietuvių tradicinės gegužinės pamaldos. Jos vyksta visą mėnesį visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Istorinė sukaktis

Gegužės 13 sukanka 30 metų, kai Lietuvos vyskupai, dalyvaujant arkivyskupui Skvireckui, Šv. Kazimiero koplyčioje Romoje paaukojo lietuvių tautą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Ši istorinė sukaktis Bostone bus paminėta gegužės 10, sekmadienį, 10:15 val. ryto mišiomis Šv. Petro bažnyčioje.

Visi lietuviai kviečiami ir raginami dalyvauti šios sukakties paminėjimo mišiose.

Atliks J. Kačinsko kūrinius

Massachusetts Institute of Technology koncertinis pučiamųjų orkestras atliks kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko "Transcendentinės išraiškos" vargonam ir orkestrui kūrinius. Koncertas įvyks gegužės 1, 8 val. vakaro Cresgy auditorijoj, Mass. Ave.

Orkestras įtraukė kūrinį į savo gastrolių programą rytų pakraštyje ir kitų universitetų centruose. Dirigentas John Corley yra nuolatinis šio ansamblio vadovas.

Lietuviai amerikiečių spaudoje

Jau susirinko didesnis puoštas laikraščių iškarpų, kuriose yra minimi lietuviai.

Sausio 28 "Parkway and West Roxbury Transcript" rašo: "Poems, prayers and hymns" dėl sugrįžtančių įkaitų iš Irano. Ann Marie Raulinaitis, dirbanti WKOX radio stotyje, paskelbė, kad stotis perduos nuo 12:30 iki 4:30 tokius sveikinimus. Atsiuntę daug šeimų ir net vaikučiai. Tie sveikinimai buvę įrekorduoti į mag. juosteles 52 egz. ir pasiųsti visiem sugrįžusiem. Tai lietuvaitės darbas.

Kovo 8 "Boston Sunday Globe" įdėjo Elizabeth Repshis fotografiją su jos pieštais paveikslais ir parašė didelį straipsnį apie ją. Ji esanti 85 metų amžiaus, gimusi Lietuvoje, o toliau aprašomas jos gyvenimas Amerikoje.

Kovo 12 "The Daily Transcript" rašo apie Amerikos laivyno mašinistą Stephen P. Žukas iš Norwood.

Kovo 13 "The Pilot" straipsnyje "Soviet story on Lithuania "Hog Wash". Ten rašoma, kad sovietų žinių agentūra parašiusi, jog Lietuvos kunigai daugumoje yra lojalūs sovietų sistemai, ką kun. Kazimieras Pugevičius griežtai paneigęs. Toliau straipsnyje aprašoma apie okupuotos Lietuvos tikinčiųjų persekiojimus ir vargus.

Kovo 17 "Boston Herald American" aprašo šv. Patriko paradą ir rašo apie lietuvių klubą So. Bostone. "The Gate of Heaven" mokykloje parado minėjimas prasidėjęs kovo 1 ir 2. Čia "door prize winner" buvusi Alice Ruseckas, puiki muzikos mokytoja, ir jai buvęs įteiktas gražus rožių buketas (tik, esą, ne žalių).

Kovo 18 "The Daily Transcript" rašo apie Needham pradžios mokyklą. Įdėta vaikučių fotografija ir rašoma, kad iš pasakojimo dabar aš turiu fantastišką receptą lietuviškos duonos.

Kovo mėnesio žurnalas "Bay State News", Massachusetts Federacijos profesionalių moterų klubo leidinys, gražiai aprašo advokatę Susanne Shallna (buv. Lietuvos garbės konsulo našlę, kaip "Woman of the Year", ir įdėta jos fotografija.

Kovo 1 "Daily News" žinutėje "Jacks and Jills" rašo, kad Joanne Latham, Penthouse žurnalo balandžio mėn. "cover girl" susičiulbėjo su Vitu Gerulaičiu. Joanne esanti 19 m., Londone, o Vitas jai skambinąs telefonu iš užjūrio. O kada jie abu kur nors kartu einą, žmonės negali atsižiūrėti į juos.

Balandžio 10 tas pats "Daily News" rašo, jog Rūta Gerulaitis pasakiusi savo "big brother" Vitas, kad ji metė tenisą ir eina į namų pirkimo pardavimo "real estate". Ji pasakiusi, kad jos pirmas didesnis pardavimas — "a mansion" Sands Point, L.I., tenisininkui Bjorn Borg už $3.7 milijonus.

Minkų padėka

Seniausios lietuviškos radijo programos Naujojoj Anglijoj atšventė savo 47 metų sukaktuves kovo 29 su vaidinimu "Ku-kū", kurį puikiai suvaidino Hartfordo Dramos Ratelis.

Šių radijo programų vedėjai Steponas ir Valentina Minkai nuoširdžiai dėkojame Hartfordo Dramos Rateliui ir jo režisieriui Vytautui Zdaniui. Taipgi dėkojame visom šeimininkėm, kurios dovanojo savo rankdarbius loterijai bei kurios iškepė skanumynus ir padovanojo.

Dėkojam atsilankiusiai publikai, mielai šeimininkei Monikai Plevokienei, jos pagelbininkėm, ir visiem, kurie dirbo, kad šis parengimas pasisektų.

Taipgi dėkojam Jonui Vizbarui ir Povilui Žičkui už jų korespondencijas apie šių radijo programų 47 metų sukaktuves.

Prie progos primenam, kad šių radijo programų metinis piknikas įvyks rugpiūčio 9 lietuviškam Romuvos Parke, Brocktone. Prašom kitų organizacijų tą pačią dieną nerengti kito pikniko. Dėkui. — **Steponas ir Valentina Minkai.**

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LB Bostono apylinkės visuotinis narių susirinkimas gegužės 2 d. 3 val. p.p. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4-ji gatvė So. Bostone.

Motinos dienos minėjimas gegužės 3 d. pradedamas mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje 10:15 val. ryte. Tolimesnis minėjimas 2 val. p.p. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4-ji gatvė So. Bostone.

Literatūros vakaras gegužės 3 d. 5 val. p.p. Lietuvių piliečių d-jos 2-ro aukšto salėje So. Bostone, Rengia Subatvakariam rengti komisija.

Elenos Juciūtės romano Ąžuolynėliš pristatymas įvyks gegužės 31, sekmadienį, 3 val. popiet Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4 St., So. Bostone. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

Birželio išvežimų minėjimas vyks birželio 13, šeštadienį, 6:30 val. vakare Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų minėjimas salėje po bažnyčia.

Laisvės Varpo rudens koncertas spalio 11.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

NEW YORKE

Apreiškimo parapijoj metinis Švč. Sakramento viešas garbinimas vyks gegužės 3. Švč. Sakramentas bus išstatytas tuoj po sumos. Iškilmingi mišparai, pamokslas, procesija ir palaiminimas su Švč. Sakramentu 5 val. popiet. Pamokslą sakys kun. Kazimieras Pugevičius.

Tradicinė Kultūros Židinio pavasario šventė bus gegužės 17, sekmadienį. Šventė prasidės 12 val. pamaldomis ir trumpomis iškilmėmis prie kryžiaus. Gegužinė prasidės tuoj po pamaldų. Programą atliks Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai.

Dail. Kazimiero Žoromskio paroda bus gegužės 9 - 10 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus išstatyta 35 paveikslai, daugiausia jo nutapytos gėlės. Paroda ir vadinama gėlių paroda. Parodą globoja LMK Federacijos New Yorko klubas.

Kun. prof. Antano Rubšio knygos "Raktas į Naująjį Testamentą" II tomo pristatymas rengiamas gegužės 24, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinio apatinėj salėj. Su šiuo veikalu dalyvius supažindins sesuo Ona Mikailaitė, teologijos magistrė, iš Putnam, Conn.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis plokštelėmis, knygomis ir suvenyrais veiks gegužės 2, šį šeštadienį, Kultūros Židinyje, kai ten vyks Laisvės Žiburio renginys. Ta pačia proga bus galima sumokėti ir Darbininko prenumeratą.

New Jersey Lietuvių Moterų klubas ruošia motinos dienos minėjimą gegužės 3, sekmadienį, tuoj po 12 val. pamaldų Švč. Trejybės parapijos salėj, Newarke. Programoj dalyvauja poetė Ona Balčiūnienė, New Jersey tautinių šokių grupė Liepsna ir Elizabetho Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos mokiniai.

Great Necke šį sekmadienį, gegužės 3, vyks menininkų-amatininkų mugė — Great Neck Celebrates Crafts. Mugė vyks po atviru dangumi, vieta Middle Neck Road, tarp Hicks Lane ir Fairview gatvių. Jau antri metai iš eilės šioje mugėje dalyvauja lietuvaitė Marilyna Matuzaitė, kuri dirba su vitražiniu stiklu. Vietiniai ir apylinkės lietuviai turi progą pamatyti įvairių ir gražių dailės dirbinių. Ši mugė surišta su New Yorko didmiesčių ir pavasario gėlių festivaliu — Spring Flower Festival, prisidedant Division of Tourism, kurie yra įtraukę šią mugę savo programose.

KASOS Kredito Unijos indėliai pasiekė pusantro milijono dolerių su viršum. Kvalifikuotiem nariam Kasa jau gali duoti paskolas ("mortgičius") dėl namų pirkimo. Dėl informacijų kreipkitės į Kasą darbo dienomis iki 9 val. vakaro, penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. Kasos telefonas: 212 441-6799.

Įvairių lietuviškų suvenyrų galima gauti Darbininko administracijoje. Skambink 212 827-1351.

Leonardas Žitkevičius, kurio žmona vaidino Antano Gustaičio "Sekminių vainiko" pirmajame pastatyme New Yorke, pateikia keletą papildymų ryšium su Darbininke išspausdintu pranešimu apie Laisvės Žiburio vakarą. "Sekminių vainikas" pirmą kartą čia buvo suvaidintas 1948 metais Maspetho Viešpaties Atsimainymo parapijos salėj. Vakarą su šiuo vaidinimu ir dar kita programa suruošė tos parapijos moterų draugija. Vaidino vaidintojų grupė, pasivadinusi Vaidilomis (ją sudarė ankstesnieji ir vėlesnieji ateiviai bei čia gimę lietuviai). Vaidinimą režisavo Algirdas Zenkus, vėliau išėjęs į Amerikos kariuomenę, Korėjos karo veteranas, tremties šaulių veikėjas.

American Friends of Anti-Bolshevik Bloc of Nations, Inc., organizacija rengia visuotinį seimą gegužės 2-3 The Hotel Roosevelt patalpose, 45th St. ir Madison Avenue, Manhattane. Šios organizacijos New Yorko skyriaus prezidentas yra Peter Wytenus.

Išvykstant gyventi į Floridą, parduodama: salonas 6 vienetų, valgomasis — 10 vienetų, miegamas — 4 vienetų, virtuvė 5 vienetų, rašomas stalas su kėde, baras 4 vienetų, profesinis ping pong stalas ir daug kitų daiktų. Adresas: 84-34 107 St., Richmond Hill. Skambinti 441-1403.

1982 metų Darbininko kalendorius jau rengiamas. Kai kurie skaitytojai pageidauja, kad jų vardai būtų įdėti kaip seniau būdavo. Prašom greitai pranešti, koks vardas ir kurią dieną įrašytinas. Kreiptis Darbininko adresu arba skambinti tel. 212 827-1351.

Kapų lankymą New Yorko ramovėnai rengia gegužės 30, šeštadienį. Tą dieną 10 valandą pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus pamaldos už mirusius ramovėnus, po jų bus lankomi ramovėnų kapai.

NAUJAUSIA PLOKŠTELĖ

Slava Žiemelytė — "Su Jumis". Įdainuoti R. Schumann, A. Gretchaniov, P. Tchaikovsky, F. Schubert, St. Gailevičiaus, Br. Budriūno, A. Kačananausko, K. Kavecko, V. Laurušo, J. Žilevičiaus kūriniai. Akomponuoja J. Govedas. Kaina 6 dol., su persiuntimu 7 dol. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuviai pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką—savaitinį laikraštį, Aidus — kultūros žurnalą, Šv. Pranciškaus Varpelį — religinio turinio žurnalą.

A.A.

STASEI RUOKIENEI

mirus, dukteris Gražiną ir Alvitą su šeimomis giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Elena ir Jurgis Sirusai

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, lengviausius įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE 460 West Broadway South Boston 9 AM to 3:30 PM — Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 268-2500

NEIGHBORHOOD CIRCLE OFFICE 700 Dorchester Ave. 8:30 AM to 5:30 PM Mon., Tues., Wed. & Fri. Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
ALWAYS THE LEADER
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

birželio 18	— $1148.00
liepos 6	— $1068.00 (su Varšuva)
liepos 20	— $1112.00
rugpiūčio 3	— 1112.00
rugpiūčio 19	— $1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3	— $1148.00
rugsėjo 17	— 1068.00
rugsėjo 24	— $1068.00
spalio 8	— $1019.00
gruodžio 25	— $ 978.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS ir KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
383 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-6764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Norintiem atsikviesti giminės atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 233-3982
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gegužės 2, šeštadienį, Laisvės Žiburio vakare, svečiuojasi Bostono dramos ir etnografinis sambūriai ir vaidina Antano Gustaičio dramą — Sekminių vainiką; gegužės 3, sekmadienį, madų paroda, rengiama Balfo 100-ojo skyriaus.

Laisvės Žiburio radijo valandos tradicinis pavasario vakaras bus gegužės 2, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Iš Bostono atvyksta dramos ir etnografinis sambūriai ir suvaidins Antano Gustaičio linksmos nuotaikos veikalą Sekminių vainikas. Režisuoja Aleksandra Gustaitienė, dekoracijos Povilo Martinkaus. Po vaidinimo šokiai. Groja naujas ukrainiečių orkestras, dainuoja "Jinai ir trys gintarai". Programa prasidės punktualiai 7 7 v. v.

Tautos Fondo metinis suvažiavimas bus gegužės 2 Kultūros Židinyje. 8:30 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje mišios už mirusius ir gyvus Fondo narius, 9 v.r. Kultūros Židinio mažojoje salėje registracija.

Madų paroda, tradicinė, rengiama Balfo 100-ojo skyriaus, bus gegužės 3, šį sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Pradžioje bus demonstruojami lietuvių tautiniai drabužiai. Įvairius drabužius modeliuos jaunimas ir profesionalai modeliai. Svečiai bus pavaišinti kava ir pyragaičiais.

Lietuvių Bendruomenės rengiama politinė konferencija bus birželio 13-14 New Yorke.

Pakeitęs adresą, rašyk administracijai, drauge pridėk ir savo seną adresą.

MADŲ PARODA

gegužės 3, sekmadienį, 4 v. popiet

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Brooklyne

Visa eilė graikščių modelių modeliuos Andriaus Kovai, Julietos Venckuvienės ir kitų sukurtus drabužius. Drabužius aptars Giedrė Stankūnienė, o Andriaus Kovai — Gražina Tiškutė-Tucci. Muzikinę modelių palydą parinko muzikė Nijolė Ulėnienė, techniškai muziką iš juostų perduos Tadas Ališkas.

Pirmoje dalyje bus parodyti tautiniai drabužiai, vaikų apranga, megzti ir siūti drabužiai. Antroje dalyje — vakarinės suknelės.

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona Janina Simutienė.

Svečiai bus vaišinami kava, pyragaičiais. Veiks atgaiva.

Paroda prasidės punktualiai.

Įėjimo auka: 6 dol., jaunimui iki 12 metų — 3 dol.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

BALFO 100-TASIS SKYRIUS

MOTINŲ PAGERBIMAS

Įvyks gegužės 10, sekmadienį, Apreiškimo parapijoje.

11 val. pamaldos bažnyčioje;

12:30 parapijos didžiojoje salėje — pagerbimas. Marija Lušienė, PLKOS-gos vicepirmininkė, kalbės tema: Motina šeimoje, visuomenėje ir politinėje veikloje.

Meninę dalį atliks aktorius Juozas Boley-Bulevičius ir New Yorko jaunimas.

Pagerbimą rengia LB I-moji apylinkė ir Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

DAIL. KAZIMIERO ŽOROMSKIO
GĖLIŲ PARODA

gegužės 9-10 Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Paroda lankoma:
šeštadienį nuo 12 iki 8 v.v.
sekmadienį nuo 12 iki 6 v.v.
Parodos atidarymas ir kavutė — šeštadienį 7 v.v.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia
LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

LAISVĖS ŽIBURYS KVIEČIA

Šį šeštadienį, gegužės 2, Kultūros Židinyje, Brooklyne, turėsime progos pasigrožėti neeiliniu muzikiniu veikalu. Bostono menininkai atvyksta su Antano Gustaičio "Sekminių vainiku". Šiuo spektakliu atžymėsime Laisvės Žiburio radijo 15-sias metines.

Ne taip jau lengva stambesnį veikalą atgabenti iš kitos kolonijos. Tokios gastrolės pareikalauja stambokų išlaidų, o taip pat nemažos aukos iš aktorių ir veikalo dalyvių. Tikime, kad New Yorko ir New Jersey visuomenė tas pastangas įvertins savo gausiu atsilankymu.

Laivės Žiburio koncertai pasižymi linksma nuotaika ir gausiu dalyvių skaičiumi. Ne kitaip bus ir šį šeštadienį. Laukiame visų. Savo atsilankymu paremsite ir Laisvės Žiburį.

O tos paramos mum labai reikia, nes radijo laiko kaina kyla net sparčiau už benziną.

Dalyvaukite visi ir tuomi prisidėkite prie lietuviško žodžio ir muzikos palaikymo radijo bangomis.

Pradėsime 7 val. punktualiai.

Laukiame visų!

Romas Kezys
Laisvės Žiburio vedėjas

New Yorko skautų iškilminga sueiga ir šv. Jurgio šventė bus gegužės 9, šeštadienį, tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų, 1:30 v. Kultūros Židinyje. Visi skautai, skautės dalyvauja uniformuoti.

Christian Kivita, lietuviškos kilmės, 7 metų šviesiaplaukis berniukas, modeliavimo karjerą pradėjo būdamas 5 metų ir daug kur yra pasirodęs. Jis dalyvaus ir Balfo 100-ojo skyriaus rengiamoje madų parodoje gegužės 3 Kultūros Židinyje.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai, parvežti iš Lietuvos. Dydis 16-18. Taip pat gaunami marškinėliai (T-shirts) su lietuviška trispalve ir Vytim, su užrašu Lithuanian Power (small, medium, large, X-large). Kaina po 5 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Ieškomas kambarys su baldais Woodhavene ar Richmond Hill. Pageidaujama, kad būtų galima naudotis virtuve. Kas turėtų tokį kambarį, prašom skambinti tel. MI 7-3971.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Katalikių Moterų Sąjungos 24-ta kuopa gegužės 3, sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių Apreiškimo parapijos salėj rengia

LIETUVĖS MOTINOS PAGERBIMĄ

Programoje kun. A. Račkausko kalba ir vaišės.
Įėjimo auka 3 dol. asmeniui
Pelnas skiriamas bažnyčios remontams
Visi kviečiami gausiai atsilankyti

PABALTIEČIŲ PIEŠINIŲ PARODA

vyksta nuo balandžio 25 iki gegužės 3
Ukrainiečių Institute,
2 East 79 Street, 5 Ave. kampas
Manhattane.
Atidarymas balandžio 25, šeštadienį,
4 v. popiet.
Paroda lankoma kasdien nuo 2 iki 6 v.v., išskyrus pirmadienius. Gegužės 2 nuo 10 iki 4 v. popiet.

Parodos uždarymas ir vaišės gegužės 3 nuo 5 iki 7 v.v.
Parodą Rengia meno draugija
BALTIA

Visi esate maloniai kviečiami į

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO RENGINIUS

40 metų gyvavimo sukakčiai ir 2000 radijo transliacijai atžymėti.

DIDŽIULIS KONCERTAS

bus gegužės 16, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny Brooklyne (361 Highland Blvd.)

Programą atliks vokalinis vienetas VAIVA, sudarytas iš Chicagos studentiško jaunimo, Vadovauja muzikas FAUSTAS STROLIA. Jie atliks ištraukas iš populiarių muzikinių veikalų.

Po koncerto — balius, šokiai, grojant M. MATULIONIO orkestrui iš New Jersey. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetas, bus įvairių laimėjimų.

Įėjimo auka — 7.50 dol.

Studentams ir moksleiviams — 5 dol.

ŠAUNUS BANKETAS

bus gegužės 17, sekmadienį, 1 v. popiet Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Adams St. ir New York Ave. kampas, Newark, N.J.

Skirtingą meninę programą atliks VAIVOS ANSAMBLIS iš Chicagos.

Skanūs šilti pietūs.

Įėjimo auka — 15 dol.

Vietas galima užsisakyti Lietuvos Atsiminimų raštinėje, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J., 07060, tel. 201 753-5636.

IŠKILMINGOS MIŠIOS

bus gegužės 17, sekmadienį, 12 val., prieš banketą, Švč. Trejybės bažnyčioje. Koncelebracinės mišios aukojamos už gyvus ir mirusius Lietuvos Atsiminimų rėmėjus ir geradarius. Pagrindiniu celebrantu bus prel. VYTAUTAS BALČIŪNAS. Jis pasakys ir pamokslą.

DIREKTORIUS PROF. DR. JOKŪBAS STUKAS lauks visų atsilankant. Drauge primena, kad Lietuvos Atsiminimai dabar transliuojami šeštadienio vakarais nuo 8 iki 9 v. iš WEVD stoties, 97.9 FM banga.

AMERIKOS RYTINIO PAKRAŠČIO LIETUVIŲ
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

RUOŠIA J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ—HARTFORDO APYLINKĖ
1981 GEGUŽĖS 31
TRINITY COLLEGE, FERRIS ATHLETIC CENTER
BROAD STREET, HARTFORD, CT.
PROGRAMOJE 300 ŠOKĖJŲ
JIEMS AKOMPONUOS 30 ASMENŲ ORKESTRAS
ŠEŠTADIENĮ GEGUŽĖS 30: 7:30 V.V. SUSIPAŽINIMO VAKARAS
LIETUVIŲ KLUBE, TAURO RESTORANE, 227 LAWRENCE ST., HARTFORD, CT.
SEKMADIENĮ GEGUŽĖS 31: 9:00 V.R. ŠV. MIŠIOS ŠVČ. TREJYBĖS BAŽNYČIOJE, 51 CAPITOL AVE., HARTFORD, CT.
2:00 V.P.P. TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ
PRAŠOME BILIETUS (VISI PO $8.00) IŠ ANKSTO ĮSIGYTI PAS BIRUTĘ MONACO, 25 RICHARD RD., MANCHESTER, CT. 06040, ČEKIUS RAŠYTI:
LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL

LAISVĖS ŽIBURYS

švenčia 15-kos metų veiklos sukaktį.

Šia proga Bostono lietuvių dramos sambūris ir Lietuvių etnografinis sambūris stato

ANTANO GUSTAIČIO

šviesios nuotaikos lietuviško kaimo dramą

SEKMINIŲ VAINIKAS,

perpintą dainomis, šokiais ir humoru,
šeštadienį, gegužės 2 d., 7 val. vak. punktualiai
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

REŽISUOJA AKT. ALEKSANDRA GUSTAITIENĖ
DEKORACIJOS DAIL. POVILO MARTINKAUS
SCENOS APŠVIETIMAS FILM. ROMO ŠLEŽO

Po vaidinimo šokiai. Gros naujas ukrainiečių orkestras. Dainuos "Jinai ir trys gintarai".
Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse
Turtinga loterija
Baliui stalus iš anksto galima užsisakyti pas Birutę Labutienę (212) VI 7-5550

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami tik prie įėjimo.

Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu arba pas platintojus. Paštu: čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu 217-25 54 Ave., Bayside N.Y. 11364.

PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
B. P. Macijauskas 998-6797; 882-6415
K. Praleika 256-5224

NEW YORK:
N. P. Baltrušionis AX 7-0991
A. Dižys TA 7-6789

Ž. Jurienė 441-7831
E. Kezienė 296-6796
R. Kezys 769-3300; 229-9134
G.S. Kudirka 236-9724
B.V. Labutis VI 7-5550
M. Šeštokienė 296-2244
V. Vasiliauskas VI 7-1296

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS